

INGLIZ TILINI O‘QITISHDA CLIL TA’LIM TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISHNING SAMARADORLIGI

Murodullayeva Sarvinoz Yorqin qizi

Navoiy davlat pedagogika instituti

“Ingliz tili va adabiyoti” yo‘nalishi magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy ta’lim texnologiyasi hisoblangan CLIL ta’lim texnologiyasining dars jarayonida qo‘llash samaradorligi to‘g‘risida fikr yuritiladi. CLIL ta’lim texnologiyasining maqsadi talabalarga jamiyatda faol bo‘lishiga yordam berishi bilan birgalikda matn materialini sohaga doir kasbiy leksik terminlar yordamida ingliz tilida o‘rganish imkoniyatini berishdan iboratdir.

Kalit so‘zlar: CLIL ta’lim texnologiyasi, dars samaradorligi, ikki tillilik, til ko‘nikmalari

Abstract: This article discusses the effectiveness of CLIL educational technology, which is considered a modern educational technology, in the course of the lesson. The goal of CLIL educational technology is to enable students to learn the text material in English in the context of professional and lexical terms related to the field, along with encouraging them to be active in society.

Key words: CLIL educational technology, effectiveness of teaching, bilingualism, language skills

Аннотация: В данной статье рассматривается эффективность образовательной технологии CLIL, которая считается современной образовательной технологией, в ходе урока. Цель образовательной технологии CLIL — дать студентам возможность

изучать английский язык в контексте профессиональных и лексических терминов, связанных с этой областью, одновременно поощряя их к активности в обществе.

Ключевые слова: образовательная технология CLIL, эффективность обучения, билингвизм, языковые навыки

Bugungi kunda pedagogika sohasida dars samaradorligini yanada oshirish maqsadida turli yangi yondashuv va metodlar qo'llanilib kelinmoqda. Ayniqsa, xorijiy tillarni, xususan ingliz tilini o'qitishda jahon pedagogikasi tajribasidan sinalgan metod va usullar dars jarayoniga tadbqiq qilinmoqda. Shunday metodlardan biri sifatida hozirgi kunda butun dunyoda ommalashayotgan til va ta'limni birga qo'llashga qaratilgan CLIL ta'lim texnologiyasini misol qilib keltirishimiz mumkin.

CLIL ta'lim texnologiyasi – ikki tillilikni amalga oshirish tizimi bo'lib, ta'lim oluvchilarda, o'z ona tili bilan birgalikda o'zga tilni o'rganish imkonini beradi. CLIL ta'lim texnologiyasi o'rganiladigan yangi mavzuni, sohasini, fanni xorijiy tilda, ya'ni o'zga tilda o'rganishni tavsiya etadi. Ushbu ta'lim texnologiyasini qo'llash natijasida, o'rganuvchida kengaytirilgan va integeratsiyalangan holda kommunikativ ko'nikmalar shakllanadi.

CLIL ta'lim texnologiyasi dars jarayoniga joriy etishning muhim sabablaridan biri ta'lim sektoriga talabalarni hozirgi va kelgusidagi kasb dunyosiga tayyorlashga yordam berishdir. Bu esa o'z navbatida ushbu ta'lim texnologiyasining chet tilini o'qitishda qo'llanilish ahamiyatini yoritishni dolzarbligini ko'rsatadi.

Jahon ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar natijasida uzluksiz ta'limda chet tilini samarali o'qitish tizimi joriy etildi. Amalga oshirilgan ishlar bilan bir qatorda bugungi kunda chet tilini samarali va tizimli o'qitish sifatini oshirish zarurati mavjud. Hattoki, Boloniya konvensiyasi doirasida ham xalqaro ta'limiy dasturlar qamrovining jadallik bilan kengayib borayotgani zamonaviy sharoitda talabadan chet tilini, nafaqat kasbiy nuqtai-nazaridan, balki muloqotning akademik sohasi sifatida foydalanish malakasiga ega bo'lishni talab etadi.

CLIL ta'lim texnologiyasi Yevropada anchadan beri o'rganilayotgan sohalardan biri bo'lib, ayni paytda ham ko'plab yangiliklar amalga oshirilayotgan soha hisoblanadi. [1] Butun dunyoda ushbu texnologiya bo'yicha ilmiy ishlar olib borilayotgan bir qancha ilmiy tadqiqot markazlari faoliyat yuritmoqda. Jumladan, Ispaniyadagi Ekstremadura universitetiga qarashli CLIL tadqiqot markazi va Granada universitetidagi CLIL tadqiqot guruhi CLIL ta'lim texnologiyasining turli jihatlari, jumladan, metodologiya, til, o'zlashtirish, o'qituvchilar malakasini oshirish, o'quv dasturlarini loyihalash bo'yicha tadqiqotlar olib boradi. [2] Bundan tashqari, Shotlandiyada Edenburg universitetida ko'p yillik ilmiy faoliyat brogan, CLIL ta'lim texnologiyasi bo'yicha o'z o'quv dasturini ishlab chiqqan professor Po Coyle ikki tilli o'rganish va CLIL ta'lim texnologiyasi asosida dars jarayoni tashkillashtiriladigan sinflar uchun pedagogik yondashuvlarni boshqarish va rejalashtirish bo'yicha o'z usulini ishlab chiqmoqda. Shu kabi ko'plab ilmiy yangiliklarning amalga oshirilishi bu sohaning yil sayin rivojlanib borishiga sabab bo'lmoqda. [3]

Ta'limning bir ko'rinishi hisoblangan fan tilida CLIL nomi bilan qo'llanadigan til va ta'limni birga qo'llashga qaratilgan bu ta'lim texnologiyasi O'zbekistonda yangi sohalardan biri hisoblanib tadqiqotlar o'tkazilishiga qiziqish katta bo'lgan sohalardan biridir. Shu bois, bu sohada bir qancha islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, CLIL ta'lim texnologiyasi Chirchiq davlat pedagogika universiteti tajribasida boshlang'ich ta'lim yo'nalishi misolida tanlov fan sifatida talabalarga o'rgatilmoqda. [4] Bundan tashqari, barcha fanlar ingliz tilida o'qitiladigan, ya'ni til va ta'limning birga qo'llashga yo'naltirilgan xususiy maktab va universitetlarning ko'payishi CLIL ta'lim texnologiyasi sohasida ko'plab yangiliklar qilinishiga sabab bo'lmoqda. Bu esa o'z navbatida til va ta'limni birga qo'llashga ixtisoslashgan malakali kadrlarga ehtiyoj tug'diradi va bu ehtiyojni qondirish maqsadida nofilologik yo'nalish talabalari, magistrantlari hamda mutaxassisligi til sohasi bo'lmagan o'qituvchilarning til sertifikatlari olishlari turli usullar bilan rag'batlantirilmoqda. Bundan tashqari, nofilologik yo'nalishlarda maxsus guruhlarining tashkil etilishi hamda ushbu guruhlarda barcha fanlarning ingliz tilida o'qitilishining rejalashtirilishi ham CLIL ta'lim

texnologiyasini dars jarayonlariga qo'llanishiga nechog'lik e'tibor berilayotganidan dalolat beradi.

Xulosa qilib shuni aytish joizki, bugungi globallashuv sharoiti ta'lim tizimi oldiga o'rganuvchilar uchun zamon talabiga mos o'quv jarayonini tashkillashtirish masalasini qo'yadi. Professional hayot uchun raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashda chet tilini o'qitishning eng samarali usullaridan biri hisoblangan CLIL ta'lim texnologiyasining jahon ilmiy tadqiqot markazlarida o'rganilayotganligi hamda yurtimizda ham ushbu sohada amalga oshirilayotgan ishlar bu ta'lim texnologiyasining ahamiyatli ekanligini ko'rsatib beradi. O'quv jarayonlarida CLIL ta'lim texnologiyasidan foydalanish talabalarda nafaqat til ko'nikmalarini shakllantiradi balki XXI asr uchun dolzarb bo'lgan tanqidiy fikrlash, birgalikda ishlash, ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishi bilan ham samarali hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. "Creating a Culture of Language Awareness in Content-Based Contexts." Lindahl, Kristen, and Naomi M. Watkins. TESOL Journal, vol. 6, no. 4, 2015, pp. 777-89. d Learning, vol. 8, no. 2, 2015
2. "CLIL in Three Spanish Monolingual Communities: The Examples of Ekstremadura, Madrid and Rioja" Borja MANzano Vazquez university of Granada, Spain
3. "CLIL: Planning Tools for Teachers". Coyle, Do. University of Nottingham, 2005. "Strengthening Integrated Learning: Towards a New Era for Pluriliteracies and Intercultural Learning." Latin American Journal of Content & Language Integrate
4. Qurbonova Maftuna Faxriddinovna. "CLIL – zamonaviy yondashuv sifatida". Raqamli texnologiyalar davrida tillarni intensiv o'qitishning psixologik-pedagogik jihatlari . Respublika Ilmiy-Amaliy Anjumani 2023-yil 2-iyun.